

บันทึก

เรื่อง ทารือปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภช
กรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ (ในกรณีที่ ส.ต.ต.นิวัตร พงษ์เพียจันทร์
จ.ส.ต.บรรจง สุทธิผล และ จ.ส.ต.ประสาร สุวรรณเรือง ถูกสั่งให้ออก
จากราชการ ก.ตร.จะรายงานให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจ
เปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์ปลดออกหรือไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยอีก
ได้หรือไม่ และจะได้รับการล้างมลทินหรือไม่)

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๘/๑๖๔๗๙ ลงวันที่
๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงาน ก.ตร.ได้แจ้งผล
การวินิจฉัยของ ก.ตร. กรณีข้าราชการตำรวจถูกสั่งให้ออกจากราชการ รวม ๓ ราย มา เพื่อ
นายกรัฐมนตรีสั่งการตามนัยมาตรา ๘ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๒๐ และมาตรา ๖๐^๒ กับมาตรา ๖๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.
๒๕๒๑ บัญญัติให้นำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจด้วยสำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่อง
ข้าราชการตำรวจทั้ง ๓ รายดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ คือ

เรื่องที่ ๑ สิบตำรวจตรีนิวัตร พงษ์เพียจันทร์ ถูกร้องเรียนว่าเป็นคนเรียกเก็บเงิน
ค่าคิวรถ ถ้าไม่ให้ก็ถูกกลั่นแกล้ง คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเห็นควรลงโทษไล่ออกจาก
ราชการ แต่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวโทษประพฤติตนไม่เหมาะสมกับ
ตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงได้มีคำสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๙๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑มาตรา ๘ ก.พ.มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๕) รายงานนายกรัฐมนตรีในกรณีที่ปรากฏว่ากระทรวงทบวงกรมไม่ปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยไม่เหมาะสม เพื่อนายกรัฐมนตรีจะได้พิจารณาและสั่งการต่อไป

๑ล๑

๑ล๑

^๒มาตรา ๖๐ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวง กฎ ก.พ. มติของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มติคณะรัฐมนตรี
ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๓มาตรา ๖๓ ในกรณีใดที่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้นำกฎหมายในส่วนที่
เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ใช้
บังคับพระราชบัญญัตินี้ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้จะดำเนินการได้ประการใดให้เป็นไปตามที่
ก.ตร.กำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

^๔มาตรา ๙๗ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๙ สิบตำรวจตรีนิวัตรฯ ไม่ได้อุทธรณ์

กรมตำรวจรายงานการลงทัณฑ์ไปยัง ก.ตร. และ ก.ตร.ได้พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๒๖ เห็นว่า ความร้ายแรงแห่งกรณีควรได้รับการลงทัณฑ์ปลดออก จึงมีมติให้รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นปลดออกตั้งแต่วันที่ออกจากราชการตามคำสั่งเดิม

เรื่องที่ ๒ ตำรวจได้เข้าจับกุมผู้ลักลอบเล่นไฮโลว์ที่บ้านของจำสิบตำรวจ บรรจง สุทธิผล ได้ผู้ต้องหา ๙ คนรวมทั้งจำสิบตำรวจ บรรจงฯ จำสิบตำรวจ บรรจงฯ ถูกดำเนินคดี แต่ศาลแขวงพระนครเหนือพิพากษายกฟ้องคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเห็นว่า จำสิบตำรวจ บรรจงฯ เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาเห็นควรลงทัณฑ์กักขัง ๖๐ วัน แต่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลมีคำสั่งให้จำสิบตำรวจ บรรจงฯ ออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ มาตรา ๕๒^๕ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓ จำสิบตำรวจ บรรจงฯ ไม่ได้อุทธรณ์

กรมตำรวจรายงานการลงทัณฑ์ไปยัง ก.ตร. และ ก.ตร. ได้พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๖ เห็นว่า คำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองยังไม่ถูกต้องเหมาะสม จึงมีมติให้รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นไล่ออก

เรื่องที่ ๓ จำสิบตำรวจประสาร สุวรรณเรืองได้ถูกนายคำผา ทะนิน กับพวก ร้องเรียนต่อกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒ ว่า จำสิบตำรวจประสารฯ ได้หลอกลวง

ปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใด และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ เห็นว่าถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วยเมื่อได้มีการสอบสวนแล้ว และ

ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ พิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ดำเนินการตามมาตรา ๘๖ ทวิ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๘๖วรรคสามและวรรคห้า มาตรา ๘๖ ทวิ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ.จังหวัดมีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ก็ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๕๒ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจแล้ว การสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำความผิดที่จะถูกลงโทษให้ออกปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกลสอบสวนนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เอาเงินจากพวกตนไปโดยอ้างว่าเป็นค่าช่วยเหลือให้บุตรของตนได้ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเป็นข้าราชการตำรวจ แต่ปรากฏว่าบุตรของตนสอบไม่ได้และไม่คืนเงินให้ คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเห็นควรลงทัณฑ์กักขังมีกำหนด ๔๕ วัน แต่ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเห็นว่าพฤติการณ์อยู่ในลักษณะมีมลทินหรือมัวหมองจึงสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๓ จำสืบตำรวจประสารฯ ไม่ได้อุทธรณ์

กรมตำรวจรายงานการลงทัณฑ์ไปยัง ก.ตร. และก.ตร. ได้พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๒๖ เห็นว่า การสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองยังไม่ถูกต้องเหมาะสม จึงมีมติให้รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นไล่ออก

กรณีทั้ง ๓ เรื่องดังกล่าวที่ ก.ตร.เสนอให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เพิ่มโทษก็เนื่องจากเห็นว่าสืบตำรวจตรี นิวัตรฯ จำสืบตำรวจบรรจงฯ และจำสืบตำรวจ ประสารฯ มิได้ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัย กรณีจึงไม่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ฉะนั้น การที่ ก.ตร.รายงานเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัยจึงสามารถกระทำได้

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องของข้าราชการตำรวจทั้ง ๓ รายเสนอนายกรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอให้วินิจฉัยว่า ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองก็ดี หรือให้ออกเพราะมีความประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการก็ดี ตามตัวอย่างเรื่องของข้าราชการตำรวจทั้ง ๓ รายนั้น เมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มีผลใช้บังคับแล้ว ก.ตร.จะรายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัย เช่น ปลดออกหรือไล่ออก อีกได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี)และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมตำรวจ)แล้ว มีความเห็นดังนี้

การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้สืบตำรวจตรี นิวัตรฯ ออกจากราชการเพราะประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๙๗^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๙ กิติ หรือมีคำสั่งให้จำสืบตำรวจประสารฯ กับจำสืบตำรวจบรรจงฯ ออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองตามมาตรา ๕๒^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจพ.ศ.๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๓ และวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓ ตามลำดับก็ดี ไม่ถือว่าเป็นการลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัย เนื่องจากกรณีการ

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

สั่งให้ออกจากราชการตามบทบัญญัติดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจะใช้ดุลพินิจสั่งให้ออกจากราชการหรือไม่ก็ได้เพราะกฎหมายใช้คำว่า“สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ.....ได้”^๘ จึงมิใช่การลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัย ถ้าเป็นเรื่องการกระทำผิดวินัยจริงแล้ว กฎหมายจะบัญญัติว่าต้องได้รับโทษ ฉะนั้น ข้าราชการตำรวจทั้ง ๓ รายดังกล่าวจึงมิใช่ “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย”ตามบทนิยามในมาตรา ๓^๙แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ และไม่ได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕^{๑๐}แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ดังนั้น เมื่อ ก.ตร. พิจารณากรณีทั้ง ๓ เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๒๖ แล้ว เห็นว่า ข้าราชการตำรวจทั้ง ๓ รายกระทำผิดวินัย แม้ว่า ก.ตร. โดยตนเองจะไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะสั่งให้กรมตำรวจหรือผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมเป็นการลงทัณฑ์ทางวินัยโดยการให้ปลดออกหรือไล่ออกก็ตาม แต่ ก.ตร.ก็มีอำนาจรายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์ทางวินัยโดยการให้ปลดออกหรือไล่ออกได้ แล้วแต่กรณี ตามนัยมาตรา ๘ (๕)^{๑๑}แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๐ และมาตรา ๖๓^{๑๒}แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ บัญญัติให้นำมาใช้บังคับกับข้าราชการตำรวจด้วย

เมื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว หากเห็นด้วยกับรายงานของ ก.ตร. ก็มีอำนาจสั่งการให้กรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามข้อเสนอของ ก.ตร.ได้ แต่เมื่อกรมตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการแล้ว คำสั่งนั้นก็มิผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่มิคำสั่งเดิม ผู้ถูกลงทัณฑ์ทั้ง ๓ รายก็จะได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕^{๑๐}แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ เนื่องจากเป็น”ผู้ถูกลงโทษทางวินัย”ในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๕ และได้ถูก

^๘โปรดดูข้อความในบทบัญญัติมาตรา ๙๗ และมาตรา ๕๒ ในเชิงอรรถที่ (๔) และเชิงอรรถที่ (๕)

^๙มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับประกาศหรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน หรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าว และให้หมายความรวมถึงผู้ถูกลงโทษตามคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปกครองแผ่นดินในลักษณะทำนองเดียวกันโทษทางวินัย

^{๑๐}มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๕ และได้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมทั้งบรรดาผู้กระทำผิดวินัยที่ได้รับนิรโทษกรรมก่อนหรือในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๕ แล้ว ไม่ว่าจะได้รับการสอบสวนทางวินัยแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยหรือมิได้กระทำผิดทางวินัยแล้วแต่กรณี

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑๐)

ลงทัณฑ์ก่อนวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๖ (วันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มีผลใช้บังคับ) เพราะ
ข้าราชการตำรวจทั้ง ๓ รายถือได้ว่าถูกปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันที่มิคำสั่งเดิม คือ วันที่ ๘
กันยายน ๒๕๑๙ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๓ และวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓ ตามลำดับ

สรุปแล้ว กรณีที่หารือมาทั้ง ๓ กรณีนี้ เมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มีผลใช้
บังคับแล้ว ก.ตร. ยังคงมีอำนาจรายงานให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้กรมตำรวจ
เปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์ทางวินัย เช่น ปลดออกหรือไล่ออก อีกได้ตามมาตรา ๘ (๕)^๔
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และนายกรัฐมนตรีก็มีอำนาจสั่งการให้กรม
ตำรวจเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการลงทัณฑ์ทางวินัยตามรายงานของ ก.ตร. ได้ หากนายกรัฐมนตรี
สั่งการตามรายงานของ ก.ตร. และกรมตำรวจได้เปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมแล้ว ผู้ถูกลงทัณฑ์ทั้ง ๓
รายก็จะได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ทั้งนี้ ด้วยเหตุผล
ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑๐)